

Handläggare
Sundequist Karin
Sörås Staffin Pia

Datum
2016-03-30

Diarienummer
KTN-2016-0078

Kulturnämnden

Särskild barnkultursatsning år 2016

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att godkänna rapport gällande Särskild barnkultursatsning år 2015 (KTN-2015-0385), samt

att godkänna upprättat förslag till särskild satsning på barnkultur under år 2016 med syfte att öka utbudet av och tillgängligheten till scenkonst för barn och unga i hela kommunen.

Sammanfattning

I kulturnämndens budget för år 2016 har 500 tkr anslagits för en särskild satsning för att stärka barn och ungas tillgång till professionell scenkonst. Kulturförvaltningen föreslår att medlen liksom under 2015 används för att öka utbudet av och tillgängligheten till scenkonstföreställningar för barn och unga i hela kommunen.

Ärendet

Bakgrund

Bakgrunden till kulturnämndens särskilda barnkultursatsning 2015 på 500 tkr var kännedomen om att Uppsala kommun inte uppfyller målsättningen i det kulturpolitiska programmet att varje elev ska få ta del av minst en teater- eller dansföreställning per läsår, samt de behov av utveckling av kulturnämndens arrangörsstöd som påvisades i den genomlysning av stödet som gjordes 2009 (KTN 2009-0321). Bland annat lyftes behovet av att bredda föreställningsutbudet till fler åldersgrupper, logistiska och ekonomiska svårigheter kring de resor som krävs för att landsbygdens förskolor och skolor ska kunna ta del av föreställningar som ges på scener i Uppsala samt stora skillnader mellan olika skolor i nyttjandegraden av det scenkonstutbud som erbjuds.

Särskild barnkultursatsning 2015

Syftet med den särskilda barnkultursatsningen 2015 har varit att öka utbudet av föreställningar för mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet och att särskilt nå skolor i ytterområden och på landsbygden för att komplettera kommunens övriga scenkonstutbud.

Barnkultursatsningen har genomförts av kulturförvaltningens avdelning för strategi och omvärld. Den kulturesekreterare som ansvarar för webbplatsen Kubik Uppsala anställdes för att genomföra satsningen och har arbetat med urval av föreställningar, kontakter med skolor, bokning, kontraktsskrivning, iordningställande av lokaler och värdskap för de gästande teatergrupperna. Kulturesekreteraren har även varit delaktig i arbetet med den överflytt av uppdraget att administrera kulturnämndens arrangörstöd som skett från Riksteatern Uppsala län till avdelningen för strategi och omvärld, deltagit i barn- och ungdomskulturgruppen samt utvecklat kontakten kring Skapande skola med ansvarig tjänsteperson inom utbildningsförvaltningen.

Genom den särskilda barnkultursatsningen har 1 820 elever i grundskolans år 6-9 och gymnasiet tagit del av sammanlagt 35 föreställningar, varav 27 föreställningar gavs av Uppsalabaserade grupper. Föreställningar har varit uppsökande på olika skolor eller ägt rum på Den Lilla Teatern, Gottsunda Dans & Teater, Reginateatern, Sävja kulturcentrum och Ärentuna bygdegård. Satsningen har även medfört ett samarbete med Reginateatern samt med scenkonstbiennalen BUSIG.

Fördelen med den särskilda satsningen har varit att aktivt kunna erbjuda utvalda högkvalitativa föreställningar från hela Sverige till en målgrupp inom skolan som varit eftersatt både vad gäller åldersanpassat utbud och geografiskt läge. Samtidigt har kunnat konstateras vikten av att skapa en vana vid scenkonst från tidig ålder för att eleverna ska känna sig trygga i både vad det innebär att ta del av en föreställning och hur man kan reflektera kring den. Denna scenkonstvana varierar kraftigt mellan olika skolor. Bäst fungerar det när lärarna visar intresse, känner sig trygga med situationen och sätter in föreställningarna i ett sammanhang genom både för- och efterarbete.

Det som kan utvecklas vidare vid en fortsatt satsning 2016 är att göra urvalen av föreställningar tillsammans med en referensgrupp från skolan för bättre anpassning efter varierande scenkonstvana. Önskvärt vore att i samarbete med utbildningsförvaltningen även kunna erbjuda lärare fortbildning i hur scenkonstföreställningar kan kopplas till läroplanen och integreras i undervisningen.

Överblick av utbudet av scenkonst för förskolan och skolan i Uppsala kommun

I nuläget erbjuds kommunens elever i grundskola och gymnasium kostnadsfria skolföreställningar på Uppsala Stadsteater och Gottsunda Dans & Teater. Flera av de uppsalabaserade teatergrupperna ger skolföreställningar, både uppsökande och på fasta scener, men främst för förskolan, låg- och mellanstadiet. För dessa föreställningar kan förskolan eller skolan söka arrangörstöd, vilket innebär en subventionering av föreställningskostnaden med 75 procent eller maximalt 5 000 kr per föreställning.

Uppsala stadsteater har gett skolföreställningar för 6 120 elever från Uppsala kommun och län under 2015. Stadsteatern för ingen statistik över hur många elever av dessa som var från Uppsala kommun men de kan antas utgöra merparten. Gottsunda Dans & Teater gav professionella skolföreställningar för sammanlagt 4 710 personer, varav 1 382 personer besökte teaterns skolföreställningar under BUSIG.

Uppsala kommuns kulturnämnds arrangörsstöd för 2015 uppgick till 515 tkr varav 66 900 kr till administration. Även en resterande summa från arrangörsstödet tidigare år på 140 630 kr har kunnat användas. Antal elever som fått ta del av teaterföreställningar subventionerade med Uppsala kommuns arrangörsstöd uppgick till 7 360 personer.

Den särskilda barnkultursatsningen på scenkonst 2015 resulterade i 35 föreställningar för 1 820 elever.

Även landstinget i Uppsala län har arrangörsstöd för teater och dans. I Uppsala kommun fick 2 113 elever ta del av föreställningar under 2015 subventionerade med cirka 97 tkr.

Redovisningen av den statliga Skapande skola-satsningen för 2015 är ännu inte färdigställd men enligt ansökningarna kan den ha möjliggjort för 239 elever att få ta del av en professionell scenkonstföreställning.

I Uppsala kommun fanns det under 2014 (senast tillgängliga uppgift) 11 162 antal elever i förskola (1-5 år), 2 423 elever i förskoleklass (6 år), 18 655 elever i grundskoleklass, 162 elever i obligatorisk särskola samt 6 538 elever i gymnasie- och gymnasiesärskolan 2014, sammanlagt 38 940 förskolebarn och elever.

Sammanlagt har 22 123 personer enligt ovan tagit del av subventionerade scenkonstföreställningar under skoltid 2015, varav en del utgör lärare och besökare från övriga länet. Det går inte att utläsa hur många som är unika besökare eller hur många elever som har tagit del av flera föreställningar. Förvaltningen har inte heller överblick över eventuella föreställningar som enskilda skolor bokar in för egna medel, utan någon subvention. En grov uppskattning är dock att drygt hälften av Uppsala kommuns barn och unga idag får ta del av professionella scenkonstföreställningar i förskolan eller skolan.

Särskild barnkultursatsning 2016

För att bibehålla ett utbud av föreställningar för högstadiet och gymnasiet föreslås att 416 tkr av de anslagna medlen för 2016 används för inköp och turnéläggning av föreställningar för att komplettera det befintliga utbudet, samt till viss del för fortbildning runt kultur i skolan för pedagoger. Resterande 84 tkr används till personella resurser för att administrera och marknadsföra föreställningarna gentemot skolan samt att handha det praktiska runt själva föreställningarna.

Under våren bjuds en referensgrupp från skolan in för att tillsammans med kulturförvaltningen göra ett urval av föreställningar som är anpassade efter aktuella

åldersgrupper och skolornas varierande scenkonstvana. Föreställningarna äger sedan rum under läsåret 2016/2017, och kan ges både på fasta scener och genom uppsökande föreställningar för att nå skolor i hela kommunen.

Kulturförvaltningen skickar ut förberedande material till berörda skolor och pedagoger och håller en kontinuerlig dialog runt satsningen. Under hösten planerar kulturförvaltningen även att i samarbete med utbildningsförvaltningen erbjuda pedagoger fortbildning i hur scenkonstföreställningar kan kopplas till läroplanen och integreras i undervisningen.

Scenkonstsatsningen är en viktig förutsättning för arbetet med att ta fram förslag på en modell för kulturgaranti, då den prövar olika metoder att integrera kulturen i skolan och initierar samarbetsytor mellan skolor och berörda förvaltningar, som kan stärka det fortsatta utvecklingsarbetet.

Förhållandet mellan arrangörsstöd och särskild barnkultursatsning

Kulturförvaltningen har inlett arbetet med att ta fram förslag på en modell för kulturgaranti för barn och unga i samarbete med utbildningsförvaltningen. I detta arbete ingår kartläggning av i vilken omfattning barn och unga får ta del av kultur i skolan idag, av vilka stödformer och finansieringsstrukturer som ligger till grund för utbudet samt vilka hinder och möjligheter som nuvarande struktur innebär. Scenkonstsatsningen är tillsammans med arrangörstödet en av flera delar i denna struktur.

Förskolor och skolor erhåller genom Uppsala kommuns arrangörsstöd en subvention på 75 procent av biljett- eller föreställningskostnaden. Maxbeloppet är dock 5 000 kr per föreställning. Denna summa har varit oförändrat sedan stödet infördes 1993 och detta är ett för kulturförvaltningen välkänt problem. Idag anpassar grupperna sina föreställningskostnader efter arrangörstödet eftersom skolans möjligheter att köpa in föreställningar annars minskar. En höjning av taket från 5 000 kr till 7 500 kr, det vill säga en höjning med 50 procent, skulle medföra att kulturaktörerna skulle kunna ta mer avtalsenliga priser för sina föreställningar. Kulturförvaltningen har fått frågan om medel för scenkonstsatsningen skulle kunna täcka en sådan höjning.

Under 2015 beviljades 142 ansökningar av Uppsala kommuns arrangörsstöd, vilket gav 7 360 barn möjlighet att ta del av scenkonst genom detta stöd. 38 procent av dessa var förskolebarn och 48 procent elever från grundskolans låg- och mellanstadium. Den genomsnittliga subventionen genom arrangörstödet var 80 kr/barn. Genom en 50-procentig höjning av det anslagna arrangörstödet för 2016 på 525 tkr skulle summan landa på 746 tkr, varav 662 tkr för själva stöddelen, resterande för administrationskostnader.

Kulturförvaltningen anser att arrangörstödet i sin nuvarande form behöver revideras, men föreslår att detta inlemmas i det övergripande arbetet med att ta fram förslag till kulturgaranti för barn och unga, och att scenkonstsatsningen även under 2016 fortsatt riktar sig mot målgrupper som nyttjar arrangörstödet i liten grad.

Scenkonstsatsningen är som ovan nämnts en viktig förutsättning för arbetet med att ta fram förslag på en modell för kulturgaranti, då den prövar olika metoder att integrera kulturen i skolan och initierar samarbetsytor mellan skolor och berörda förvaltningar, som kan stärka det fortsatta utvecklingsarbetet. Satsningen vänder sig vidare till högre årskurser i skolan, som vanligtvis använder sig av arrangörstödet i liten omfattning, till skillnad från förskolan och grundskolans lägre årskurser.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslagen satsning ryms inom kulturnämndens budget år 2016.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Bilaga

Rapport Särskild barnkultursatsning år 2015 (KTN-2015-0385)

Handläggare
Qvist Susanne

Datum
2015-03-29

Diarienummer
KTN-2015-0385

Kulturnämnden

Bilaga – Rapport särskild barnkultursatsning 2015

Innehållsförteckning

Bilaga – Rapport särskild barnkultursatsning 2015	1
Bakgrund	3
<i>Organisation</i>	3
Produktioner	3
<i>Unga Giljotin – Det är synd om papporna</i>	3
<i>Ögonblicksteatern – Vahák</i>	4
<i>Fredens hus – Från utanförskap till entreprenörskap</i>	4
<i>Fredens hus – En lektion i propaganda</i>	4
<i>Teater Fryshuset – Den fastspända flickan</i>	4
<i>Bananteatern – Frankenstein</i>	5
Sammanställning	6
<i>Urval</i>	7
<i>Bokning</i>	7
<i>Samarbeten</i>	7
Reginateatern	7
BUSIG	7
Den lilla teatern	7
<i>Reflektioner</i>	8
Skolans reflektioner	8
Teatergruppernas och arrangörernas reflektioner	8
<i>Publik</i>	9
<i>Kontakten med skolan</i>	10
<i>Sammanfattning</i>	10

Bakgrund

I kulturnämndens budget för år 2015 anslogs 500 tkr för en särskild satsning på barnkultur. Medlen beslutades användas inom scenkonstområdet i syfte att öka utbudet av och tillgängligheten till scenkonstföreställningar för barn och unga i hela kommunen. Bakgrunden till förslaget utgjordes av kännedomen om att Uppsala kommun i dagsläget inte uppfyller målsättningen i det kulturpolitiska programmet att varje elev ska få ta del av minst en teater- eller dansföreställning per läsår. Likaså de behov av utveckling av kulturnämndens arrangörstöd som påvisades i den genomlysning av stödet som gjordes 2009 (KTN-2009-0321).

Organisation

Barnkultursatsningen har genomförts av kulturförvaltningens avdelning för strategi och omvärld. Den kultureksekreterare som ansvarar för webbplatsen Kubik Uppsala anställdes för att genomföra satsningen. Kultureksekreteraren har även varit delaktig i arbetet med den överflytt av uppdraget att administrera kulturnämndens arrangörstöd som skett från Riksteatern Uppsala län till avdelningen för strategi och omvärld, deltagit i barn- och ungdomskulturgruppen samt utvecklat kontakten kring Skapande skola med ansvarig tjänsteperson inom utbildningsförvaltningen. Detta har lett till goda synergieffekter på barnkulturområdet och en ökad helhetssyn på satsningar inom scenkonstområdet för barn och unga.

I genomförandet av satsningen har projektledaren arbetat med urval av föreställningar, kontakter med skolor, bokning, kontraktsskrivning, iordningställande av lokaler och värdskap för de gästande teatergrupperna.

Inför föreställningarna på landsbygden träffade projektledaren landsbygdsstrategen för att genomföra en översikt av grundskolorna på landsbygden och vilka bygdegårdar som skulle kunna vara aktuella spelplatser. Det genomfördes även ett samarbete med utbildningsförvaltningens samordnare för skapande skola.

Produktioner

Unga Giljotin – Det är synd om papporna

”’Det är synd om papporna’ är en utforskande och självreflekterande föreställning som tar avstamp i vår samtid. En föreställning om papparollen i modern tid. Behövs pappan? Vilken typ av förälder kommer man att bli? Vilken sorts förälder vill man bli? I ett samhälle fyllt av kvinnohat, förtryck och rasism står många och ser på, betraktar och synar.

Föreställningen utgår delvis från texter hämtade från diskussionsforum på internet så som familjeliv och flashback, från debatter och från skådespelarnas egna iakttagelser.”

150 elever från högstadiet på Stordammens skola såg föreställningen på Sävja kulturcentrum. Föreställningen nådde med andra ord en stor grupp barn och ungdomar.

Ögonblicksteatern – Vahák

”Föreställningen med namnet Vahák, våld, tar sin utgångspunkt i att det koloniala och homofoba våldet gör gemensam sak. Här möts queera röster och skapar ett parallellt rum som erbjuder motstånd, gemenskap och kärlek.

Med inspiration från berättelser ur projektet Queering Sápmi som består av vittnesmål om hur det är att ha de dubbla identiteterna queer och same vill Vahák undersöka fler queera identiteter för att formulera ett samarbete mot den homofoba och rasistiska kultur vi lever i idag.”

254 högstadieelever från Ärentunaskolan såg föreställningarna som ägde rum på Ärentuna bygdegård under tre dagar.

Fredens hus – Från utanförskap till entreprenörskap

”Entreprenören Patrik Johansson har gjort en blixtnabb karriär inom försvarsindustrin och är inbjuden till en gymnasieklass som inspirerande förebild. På grund av en dubbelbokning kommer även Ellinor Andreasson till klassen samma tid. Hon har just avtjänat ett fängelsestraff för en nedrustningsaktion mot Bofors. En häftig idédebatt uppstår som snart kommer att omfatta alla i lokalen. Föreställningen är en vindlande färd mellan fakta och fiktion, om civil olydnad och moral och vilka val som rättfärdigar andra.”

Den enda information eleverna fått innan föreställningen är att det ska på en föreläsning om entreprenörskap, och känner alltså inte till att det är en teater. Fredens hus har gjort uppsökande skolföreställningar på flera skolor i kommunen, både i klassrum och i aulor, på landsbygd såväl som i centrum. *Från utanförskap till entreprenörskap* har spelats fyra gånger för totalt 275 elever.

Fredens hus – En lektion i propaganda

”Hur påverkad blir man som ung av reklam, föräldrar, facebook, skolan, kändisar, gud, om han nu finns, politikerna om de nu har någon makt? Sig själv? Om man nu tycker att man är någon. För finns det egentligen några tankar som är våra egna?”

Det är vad de två skådespelarna tillsammans med eleverna försöker ta reda på under en lektion i propaganda. En föreställning som sträcker sig från ICA:s 500 reklamfilmer till tredje riket och den sanna sorgen över en hunds död.”

En lektion i propaganda har spelats som uppsökande skolföreställning 17 gånger för totalt 504 elever som en del i barnkultursatsningen.

Teater Fryshuset – Den fastspända flickan

”Den fastspända flickan är en teaterföreställning som bygger på en verklig berättelse om Nora, ett barn som hamnar i samhällets skuggsida. Hon växer upp med våld, övergrepp och vanvård från dem som borde skydda henne. Noras historia väcker ilska och frustration, men ger också hopp. Det är en berättelse om en oerhört stark person och hennes kamp att mot alla odds bryta en destruktiv spiral och ta makten över sitt eget liv.”

Föreställningen var stark och berörde tydligt eleverna med sitt tunga ämne och sin verkliga historia. Den gavs vid två tillfällen på Reginateatern för en publik på totalt 243 elever. Föreställningarna fungerade mycket bra.

Bananteatern – Frankenstein

”Vad är ett monster? Vem blir ett monster? Vem bestämmer vem som blir ett monster? Frankenstein – Att skapa ett monster är en multimediaföreställning där suggestiva ljudlandskap, live-kemi och videoprojektioner bidrar till gestaltningen av Mary Shelleys roman.

En ensam skådespelare gestaltar både vetenskapsmannen som söker efter en frälsning för mänskligheten från sjukdom och död, och dennes skapelse som förskjuts i sitt försök att gestalta dessa båda konfronteras han med sin egen människosyn och han tvingas söka i sig själv och ställa sig frågan: kan alla människor bli onda? Kan vi kalla oss goda först när vi har gjort oss beroende av att skapa monster?”

Frankenstein spelades under sex tillfällen i mars 2016 på Den lilla teatern.

Sammanställning

Föreställning	Datum	Plats	Skola	Ålder	Publikantal
Det är synd om papporna	2015-09-30	Sävja Kulturcentrum	Stordammen	Åk 6-9	150
Vahák	2015-10-12	Ärentuna bygdegård	Ärentunaskolan	Åk 8-9	49
Vahák	2015-10-12	Ärentuna bygdegård	Ärentunaskolan	Åk 8-9	50
Vahák	2015-10-13	Ärentuna bygdegård	Ärentunaskolan	Åk 8-9	47
Vahák	2015-10-13	Ärentuna bygdegård	Ärentunaskolan	Åk 8-9	48
Vahák	2015-10-14	Ärentuna bygdegård	Ärentunaskolan	Åk 8-9	50
Från utanförskap till entreprenör	2015-10-22	Jensen gymnasium	Jensen gymnasium	Gymn.	50
Från utanförskap till entreprenör	2015-10-22	Jensen gymnasium	Jensen gymnasium	Gymn.	50
Från utanförskap till entreprenör	2015-10-23	Kunskapsskolan	Kunskapsskolan	Åk 7-9	75
Från utanförskap till entreprenör	2015-10-23	Uppsala musikklasser	Uppsala musikklasser	Åk 7-9	100
En lektion i propaganda	2015-11-17	Ålmunge skola	Ålmunge skola	Åk 7-9	40
En lektion i propaganda	2015-11-17	Ålmunge skola	Ålmunge skola	Åk 7-9	40
En lektion i propaganda	2015-11-23	Jensen grundskola	Jensen grundskola	Åk 7-9	25
En lektion i propaganda	2015-11-24	Jensen gymnasium	Jensen gymnasium	Gymn.	25
En lektion i propaganda	2015-11-25	Jensen gymnasium	Jensen gymnasium	Gymn.	25
En lektion i propaganda	2015-11-26	Katedralskolan	Katedralskolan	Gymn.	30
En lektion i propaganda	2015-11-27	Katarinaskolan	Katarinaskolan	Åk 6-9	25
Den fastspända flickan	2015-11-30	Reginateatern	Hagströmska gymnasiet, Cultus gymnasium, Katedralskolan, Thorén business school	Gymn.	148
Den fastspända flickan	2015-12-01	Reginateatern	Cultus gymnasium, Internationella gymnasiet, Vaksalaskolan	Gymn., Åk 9	95
En lektion i propaganda	2015-12-08	Tiundaskolan	Tiundaskolan	Åk 7-9	24
En lektion i propaganda	2015-12-08	Tiundaskolan	Tiundaskolan	Åk 7-9	24
En lektion i propaganda	2015-12-08	Gävsta skola	Gävsta skola	Åk 7-9	21
En lektion i propaganda	2015-12-14	Ärentunaskolan	Ärentunaskolan	Åk 7-9	40
En lektion i propaganda	2015-12-14	Ärentunaskolan	Ärentunaskolan	Åk 7-9	40
En lektion i propaganda	2015-12-14	Ärentunaskolan	Ärentunaskolan	Åk 7-9	40
En lektion i propaganda	2015-12-15	Jällagymnasiet	Jällagymnasiet	Gymn.	27
En lektion i propaganda	2015-12-15	Jällagymnasiet	Jällagymnasiet	Gymn.	28
En lektion i propaganda	2015-12-16	Tiundaskolan	Tiundaskolan	Åk 7-9	25
En lektion i propaganda	2015-12-16	Tiundaskolan	Tiundaskolan	Åk 7-9	25
Frankenstein	2016-03-01	Den lilla teatern	Tunabergsskolan	Åk 8-9	60
Frankenstein	2016-03-01	Den lilla teatern	Tiundaskolan	Åk 8-9	55
Frankenstein	2016-03-02	Den lilla teatern	Björkvallskolan	Åk 8-9	75
Frankenstein	2016-03-02	Den lilla teatern	Tunabergsskolan	Åk 8-9	70
Frankenstein	2016-03-03	Den lilla teatern	Gränbyskolan	Åk 8-9	74
Frankenstein	2016-03-03	Den lilla teatern	Tunaberg, Kvarngärdet, Grånby	Åk 8-9	70
Totalt:					1820

Urval

Föreställningar har valts ut baserat på målgrupp, spelplatsens tekniska förutsättningar och konstnärlig kvalitet. Projektledaren för barnkultursatsningen har sett föreställningarna innan de bokats. Urvalet har skett i samråd med strategen för teaterfrågor, riksteaterns teaterkonsulent samt Reginateaterns konstnärliga ledare. Bland Uppsalagrupperna har föreställningar av Bananteatern och Fredens hus teatergrupp köpts in, då dessa erbjudit föreställningar för den lite äldre målgrupp av barn och unga som satsningen riktat sig till.

Bokning

I kulturnämndens beslut om en särskild barnkultursatsning står det man genom satsningen strävade efter att nå hela kommunen. Då skolor på landsbygden har svårt att ta sig till centrala Uppsala lades fokus på uppsökande föreställningar på landsbygden.

Föreställningen *Vahák* spelades på Ärentuna bygdegård. Då föreställningen var rik på scenografi och teknik var den tvungen att uppföras på en plats där scenografin kunde ligga kvar över natten, varpå Ärentuna bygdegård hyste föreställningen under tre dagar och elever från Ärentunaskolan i Storvreta bussades dit och tillbaka.

Projektledaren för barnkultursatsningen har varit i kontakt med Stordammens skola inför föreställningen *Det är synd om papporna* på Sävja kulturcentrum, samt med Ärentunaskolan inför föreställningarna med Ögonblicksteatern på Ärentuna bygdegård. Reginateaterns personal har bokat in skolor till föreställningarna som varit förlagda på Reginateatern.

De Uppsalabaserade grupperna (Bananteatern och Fredens hus teatergrupp) har etablerad kontakt med skolorna i kommunen och har själva bokat in sina föreställningar, dels uppsökande och dels förlagda på Den lilla teatern. Fredens hus föreställningar spelades till stor del på landsbygden.

Samarbeten

Reginateatern

Föreställningen *Den fastspända flickan* gavs i samarbete med Reginateatern. Att komplettera de uppsökande föreställningarna i barnkultursatsningen med föreställningar på en professionell institution som Regina gav satsningen ytterligare bredd.

BUSIG

Då föreställningen *Vahák* även var bokad till BUSIG-festivalen bedrevs ett samarbete med BUSIGs arbetsgrupp. BUSIG fick genom samarbetet möjlighet att bedriva pop-upverksamhet med festivalen och man kunde dela på omkostnader som traktamenten och boende.

Den lilla teatern

Bananteatern framförde föreställningen *Frankenstein* under en vecka på Den lilla teatern. Detta medförde ett mervärde i form av kontaktknytande mellan olika kulturaktörer i Uppsala kommun.

Reflektioner

Synpunkter har tagits emot av både teatergrupper, elever och lärare i samband med föreställningarna. Lärarna har uppmuntrats att mejla in tankar och feedback om barnkultursatsningen, men få synpunkter har kommit in.

Skolans reflektioner

Tankar och reflektioner som samlats in i samband med föreställningarna har till stor del varit positiva. Man har uppskattat att kostnadsfritt ha kunnat ta del av professionell teater. Utvecklingsmöjligheter som lyfts fram av lärare är att föreställningarna ibland varit för långa för att eleverna ska kunnat ha behålla koncentrationen och att man ej bör ha en för stor publik på föreställningar som inte äger rum på professionella institutioner.

En lärare från Katedralskolan som besökte föreställningen *Frankenstein* skriver:

”Katedralskolans lärare har varit oerhört nöjda med detta arrangemang. Just pjäsen ”Frankenstein” ledde till många intressanta diskussioner och ämnesövergripande satsningar hos oss på Katedralskolan. [...] Jag vill verkligen framhålla hur viktig satsningen har varit för oss på gymnasiet. Nu utsätts gymnasiet för enorma sparkkrav och då känner jag en stark oro för att just kultursatsningar går om intet.

Jag är också ämnesföreträdare i engelska. När vi får våra ämnesanslag finns inget utrymme för teaterbesök och det tycker jag är en brist. Detsamma gäller för svenskämnet (och andra ämnen). Vi får alltid försöka hitta kultur- och teaterarrangemang som inte kostar så mycket. Jag vill med detta brev vädja till er i beslutsfattande position att behålla teatersatsningen inom högstadiet och gymnasiet. Vi ser gärna att just pjäsen Frankenstein blir ett återkommande evenemang. Detta, i sin tur, gör att våra elever har ett utmärkt underlag för diskussion kring litteraturen kopplat till de samhällsstrukturer vi ser idag.”

Teatergruppernas och arrangörernas reflektioner

Från teatergrupper och arrangörer har det rapporterats att det har funnits ett stort intresse hos skolorna och man anar att det beror på att föreställningarna har varit kostnadsfria. När föreställningarna bokats upp informerade Bananteatern högstadielärarna om att de kan söka arrangörsstöd för att boka föreställningar fick man intrycket av att intresset var svalare. Flera grupper har upplevt det som en utmaning att spela för åldersgruppen högstadieelever.

Under föreställningen *Det är synd om papporna* upplevde teatergruppen att det stora antalet barn i samma lokal, en lokal som till vardags fungerar som en allsal, ledde till en något stimmig stämning som hade en ogynnsam inverkan på den konstnärliga upplevelsen.

Fredens hus skriver om sina iakttagelser:

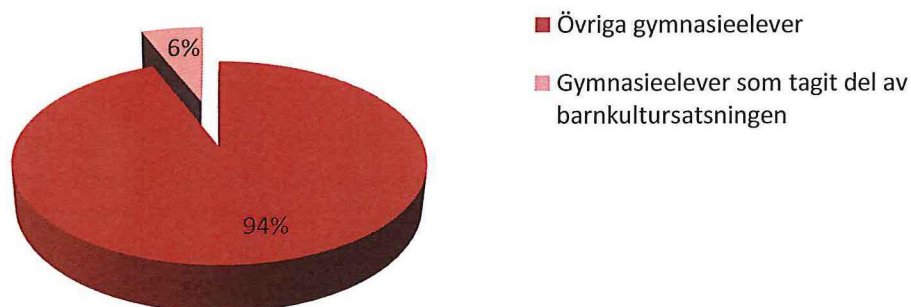
”Många av de skolor som var aktuella för satsningen är högstadieskolor. Detta medför en del problem i planeringen då flera nationella prov ligger under hösten och blockerar stora delar av kalendern. Trots detta arbetade vi ihop ett schema med bra blandning av grundskola och

gymnasium. Vi märkte tidigt att många skolor utanför tätorten är ovana kulturnyttjare och vissa hade svårt att ta till sig teaterkonceptet som pedagogiskt verktyg. Lärare och elever var väldigt glada och positiva till föreställningarna och vi har fått många andra pedagogiska förfrågningar efter att föreställningarna genomförts. [...] Vi ser satsningen som väldigt lyckad och uppskattar möjligheten att låta Uppsalaklasser ta del av de föreställningar Fredens Hus producerar och hoppas på liknande möjligheter i framtiden.”

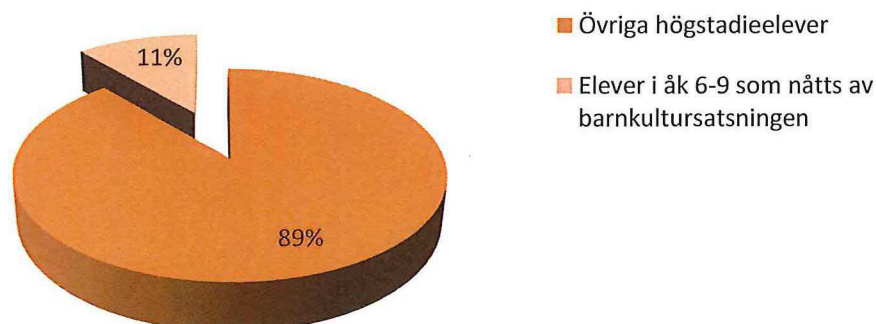
Publik

Barnkultursatsningen fördelades under 2015 genomsnittligen på 180 kr/deltagande barn. I den summan ingår även kostnader för teatergruppernas boende, traktamente och transport för de tre av fem grupper som kommit utifrån. 1820 barn fick ta del av scenkonst genom satsningen. Drygt hälften av föreställningarna gavs i klassrum. Siffrorna motsvarar 11 % av Uppsalas 8664 högstadiееlever och 6 % av Uppsalas 7572 gymnasieelever.

Gymnasieelever i barnkultursatsningen*

Högstadiееlever i barnkultursatsningen*

*Siffrorna utgår i utbildningsförvaltningens statistik för antal elever i åk 6-9 samt gymnasiet från februari 2016. Både kommunala och fristående verksamheter är inräknade.

Kontakten med skolan

För att publiken ska kunna tillgodogöra sig en djupare inblick i de ämnen en skolföreställning tar upp är det eftersträvansvärt att man pratat om föreställningen i skolan innan eleven kommer dit, och att man även pratar om upplevelsen efteråt och förankrar teaterbesöket i skolarbetet. Ett utvecklingsområde som identifierats genom barnkultursatsningen är den förberedelse inför mötet med scenkonsten som en elev enklast erhåller genom skolan.

Föreställningen *Vahák* tog upp teman som könsöverskridande identitet och etniska minoriteter. Elever hade till synes svårt att hantera detta och uttryckte sig nedsättande mot skådespelarna. Efter föreställningarna ägt rum sammanställdes därför, i samråd med utvecklingsledaren för grundskolan, ett dokument där paragrafer i läroplanen som relaterade till föreställningen listades och skickades ut till de lärare som besökt *Vahák* med sina elever. Det kändes angeläget att man arbetade vidare med dessa frågor i skolan på grund av klimatet som uppstod.

Man har genom den särskilda barnkultursatsningen nått skolor som själva sannolikt inte hade tagit initiativ till att involvera scenkonst i undervisningen. Satsningen har även åskådliggjort att det finns en tydlig skillnad i hur man tagit emot föreställningarna mellan de skolor som är vana att låta undervisningen kompletteras av teater, och de som är mer ovana att använda teater som en pedagogisk resurs.

Sammanfattning

Genom den särskilda barnkultursatsningen har 1820 elever i högstadiet och gymnasiet tagit del av 35 föreställningar. Då i dagsläget de flesta Uppsalabaserade grupperna ger föreställningar för förskola, låg- och mellanstadium har barnkultursatsningen framförallt riktat sig mot målgruppen åk 6-9 samt gymnasieelever. Därutöver har flera föreställningar ägt rum på landsbygden i syfte att dessa skolor på ett mer lättillgängligt sätt få ta del av scenkonsten. De uppsökande föreställningarna har kombinerats med skolföreställningar på professionella institutioner, som Reginateatern. Föreställningar har även ägt rum i kulturcentra och bygdegårdar.